

25. NOVEMBER 2020

SAGSNOTAT**Vedr.** Tal om uddannelse – tematiske analyser
**UDDANNELSER & STUDERENDE
STAB & POLITIK**

 FRUE PLADS 4
 1168 KØBENHAVN K

DIR 35 32 31 54

thla@adm.ku.dk

REF: THLA

Indhold

Tal om uddannelse – tematiske analyser.....	1
1. Indledning	1
2. Tematisk analyse om effekter af covid-19 ud fra studiedata	1
3. Tematisk analyse om bacheloroptyag – herunder køn og aftalen om øgede optag i 2020	7

1. Indledning

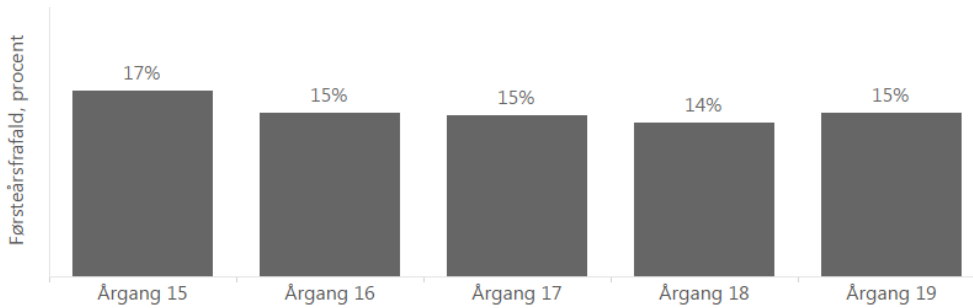
Som en del af *Tal om uddannelse* udarbejdes der hvert år 1-2 tematiske analyser, inden for emner der er særlig relevante det år. Covid-19 har sat sit umiskendelige præg på hele universitetets virke i år, derfor er det ene tema i år effekter af covid-19 belyst ud fra kvantitative studieadministrative data. Det andet tema omhandler årets bacheloroptyag, hvor covid-19 også spiller en væsentlig rolle pga. aftalen om ekstra studiepladser. Derudover er der i temaet om årets bacheloroptyag også fokus på køn.

2. Tematisk analyse om effekter af covid-19 ud fra studiedata

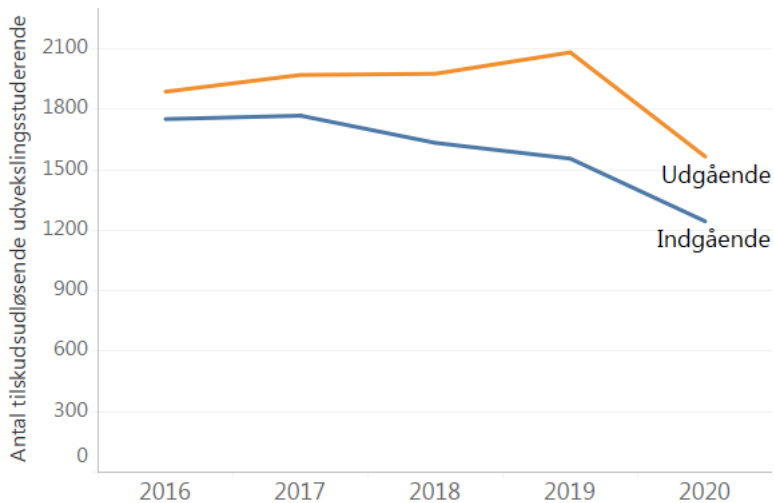
Covid-19 medførte gennemgribende ændringer i de studerendes studieliv i foråret 2020, med en udstrakt grad af virtuel undervisning og omlagte eksaminer. Dette afsnit ser specifikt på, om der er nogle ændringer at spore i de kvantitative parametre universiteterne ofte måles efter.

Denne analyse kan med fordel perspektiveres til den evaluering af online undervisning, som også er nævnt i afreporteringen på Strategi 2023. Se også:

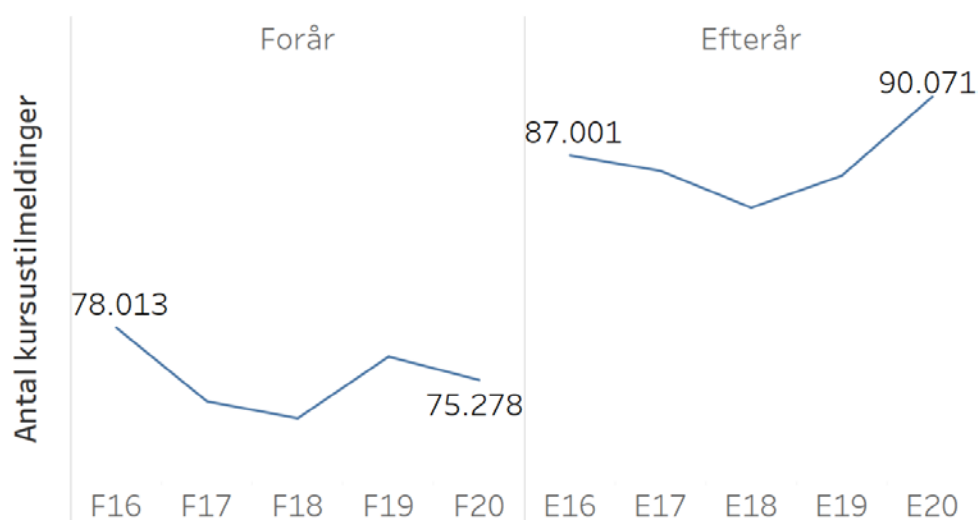
Figur 2.1 Førsteårsfrafald på BA på KU for årgang 2015-19

Figur 2.2: Antal indgående og udgående tilskudsudløsende udvekslingsstuderende på KU 2016-20

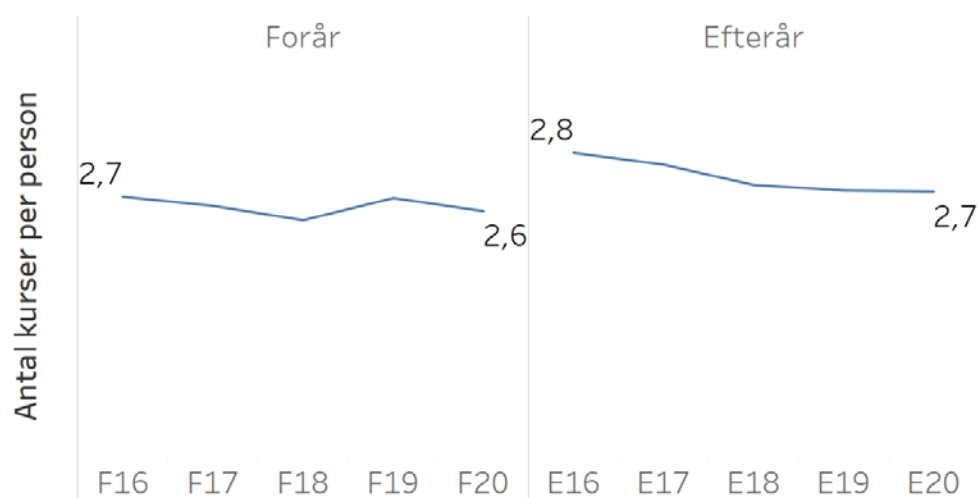

Figur 2.3: Antal kursustilmeldinger i hhv. forårs-(F) og efterårssemestre(E) 2016-20.

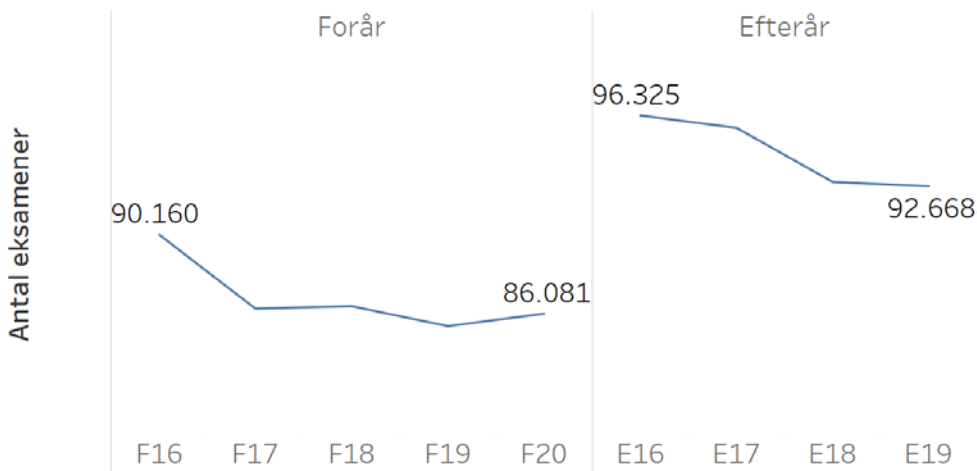
Note: Inkluderer heltids-, deltids- og gæstestuderendes tilmeldinger. Bemærk at y-aksen ikke starter ved 0.

Figur 2.4: Gennemsnitligt antal kurser per studerende 2016-20, fordelt på forår(F) og efterår(E).

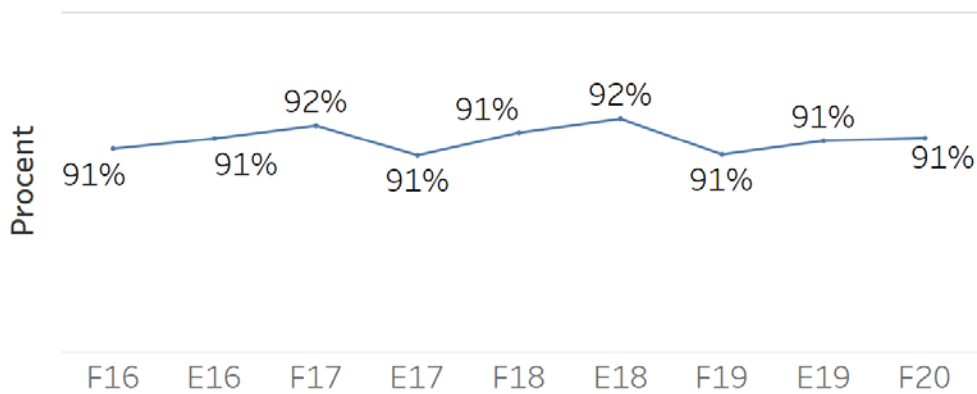
Note: Inkluderer heltids-, deltids- og gæstestuderendes tilmeldinger. Bemærk at studerende der ikke er tilmeldt nogle kurser, ikke indgår i beregningen. Dvs. at gennemsnittet er højere end hvis alle studerende var talt med.

Figur 2.5: Antal eksamener afholdt i perioden 2016-20, fordelt på forår(F) og efterår(E)

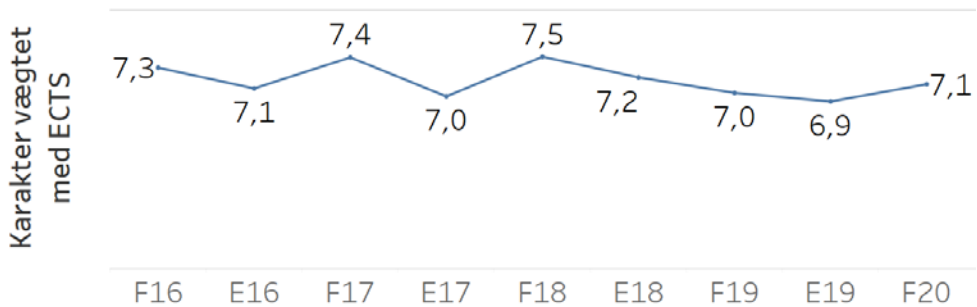
Note: Bemærk at Y-aksen ikke starter ved 0.

Figur 2.6: Andel beståede eksamener i perioden 2016-20

Note: Bemærk at Y-aksen ikke starter ved 0.

Figur 2.7: Vægtet karaktergennemsnit i perioden 2016-20

Note: Bemærk at Y-aksen ikke starter ved 0.

Covid-19 pandemien har indtil videre ikke givet negativt udslag i STÅ-optjeningen, som er det vigtigste parameter for KU's uddannelsesindtægter. Tværtimod optjentes der flere STÅ i 2020 end i 2019. KU's uddannelsesindtægter er dog flere steder bundet op på bagudskuende parametre, hvor effekterne først vil vise sig senere. Det har Uddannelses- og Forskningsministeriet dog forsøgt at imødegå ved at lave en række undtagelser i bevillingssystemet, jf. afsnit om studietidsoverskridelse og beskæftigelse i *Tal om uddannelse*.

I foråret 2020 var der en stemning af undtagelsestilstand, som kan have bidraget til, at der ikke var markante ændringer i de studerendes aktivitet. Der er dog risiko for, at de studerende med tiden udmattes af situationen eller ændrer adfærd, hvis de opfatter situationen som en mere permanent tilstand. Der kan derfor komme forsinkede effekter, som kan påvirke uddannelsesindtægter, som hovedsageligt bestemmes ud fra de studerendes aktivitet i form af STÅ-optjening.

Analysen og bemærkninger – Covid-19-effekter

Materialet i denne analyse centrerer sig omkring udvalgte parametre der direkte eller indirekte har indflydelse på KU's uddannelsesindtægter. Det giver ikke et indblik i de studerendes studiemiljø eller de studerendes trivsel under covid-19-pandemien, hvilket dog på sigt også kan give udslag i øget frafald, ændret studieaktivitet m.m.

Frafald

Undervisningen på KU blev i foråret omlagt til et virtuelt format, hvilket kunne have betydet et øget førsteårsfrarafald. Der er dog ikke nogen tegn på at førsteårsfrarafaldet er steget for den årgang der startede i efteråret 2019, ift. tidligere årgange jf. figur 2.1. Hverken på overordnet niveau, eller på fakultetsniveau.

Det kan skyldes flere faktorer, f.eks. at der ikke er noget for de studerende at falde fra til, da arbejdsmarkedet ligeledes er påvirket af pandemien. Det kan også være mindre attraktivt for de studerende at skifte til andre uddannelser, da studiestarten er ændret, og den sociale integration er presset af covid-19-restriktionerne. Hvis dette er blandt årsagerne til, at førsteårsfrarafaldet ikke er påvirket af covid-19-situationen, er der risiko for en forsinket effekt, når der reelt er andre muligheder for de studerende.

Tilmelding til undervisning

I efteråret 2020 er der flere kursustilmeldinger end der har været de seneste fire efterårssemestre, jf. figur 2.3. Der er en stigning på 5 %, svarende til ca. 4000 kursustilmeldinger, i forhold til efteråret 2019. Samtidig fremgår det af figur 2.4, at antallet af kurser per studerende ikke har ændret sig betydeligt.

Det ser dermed ud til, at stigningen i antallet af kursustilmeldinger dækker over et øget optag af studerende i sommeren 2020 og muligvis også at der er nogle studerende har været inaktive tidligere, der er blevet aktive i E2020. Således tager den enkelte studerende ikke flere kurser end tidligere, men KU har samlet set flere studerende der er tager kurser.

Eksamener

I foråret 2020 blev mange fysiske eksamener omlagt til virtuelle eksamener. Der har været en lille stigning i antallet af eksamener i foråret 2020, ligesom der tilsvarende har været en stigning i STÅ-optjeningen. Pandemien lader dermed ikke til at have haft en effekt på de studerendes eksamensaktivitet i foråret. Hvilket formentlig kan tilskrives, at alle studerende, undervisere og KU's administration lagde et kæmpe arbejde i at tilpasse sig de nye vilkår.

Trods covid-19 er andelen af beståede eksamener stabilt i foråret 2020 sammenlignet med foråret 2019, jf. figur 2.6. Karaktergennemsnittet¹ hos de studerende er steget en anelse i foråret 2020, hvilket f.eks. kan skyldes, at de studerende har haft mere tid til at fokusere på studierne, da mange har mistet studiejobs og været socialt isoleret i store dele af foråret. Afvigelsen er dog så lille, at det er inden for de normale fluktuationer i karaktergennemsnittet. Pandemien lader dermed ikke til at have haft en effekt på karaktergennemsnittet.

Internationalisering

Covid-19-pandemien har bremset den internationale udveksling af studerende, pga. de mange rejserestriktioner og omskiftelige regler. Figur 2.2 viser, at både antallet af ind- og udrejsende studerende er faldet. Selvom der her er en stor effekt af pandemien i tallene, forventes det ikke at påvirke KU's økonomi betydeligt, idet faldet i udvekslingsstuderende udlignes af, at KU's egne studerende bliver hjemme og optjener STÅ.

---

¹ Karaktergennemsnittet er vægtet ift. ECTS. Dvs. jo større ECTS-vægt en eksamen har, jo tungere tæller karakteren med i gennemsnittet.

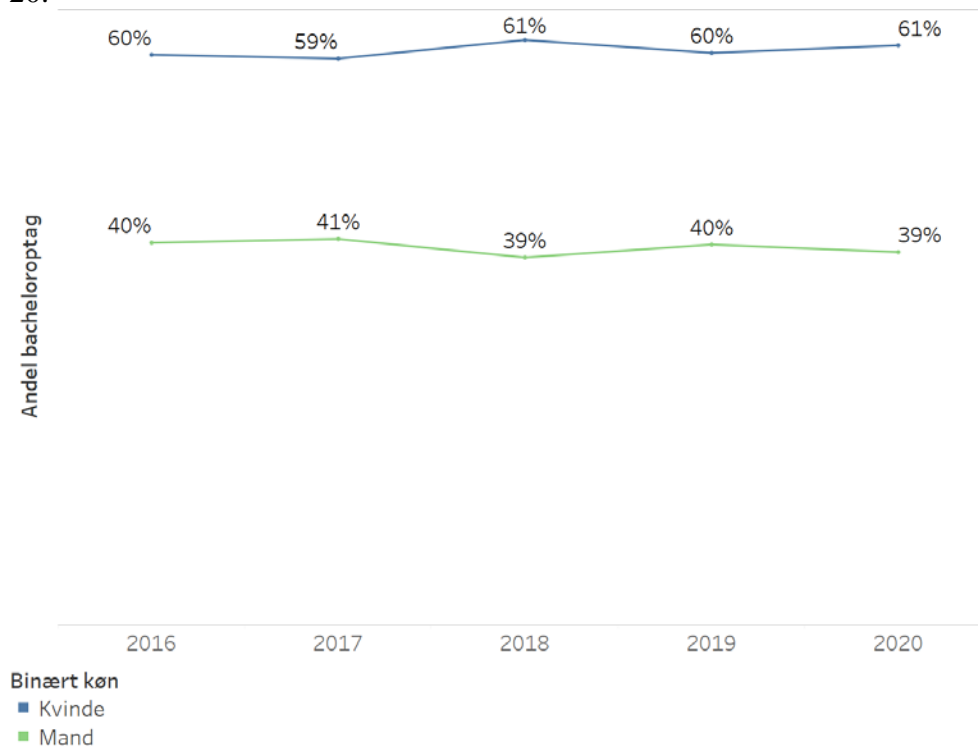
3. Tematisk analyse om bacheloroptag – herunder køn og aftalen om øgede optag i 2020

I denne analyse fokuseres der på bacheloroptaget på KU i efteråret 2020, særligt med fokus på binært køn samt øget optag i forlængelse af regeringens aftale om ekstra studiepladser på de videregående uddannelser pga. covid-19.

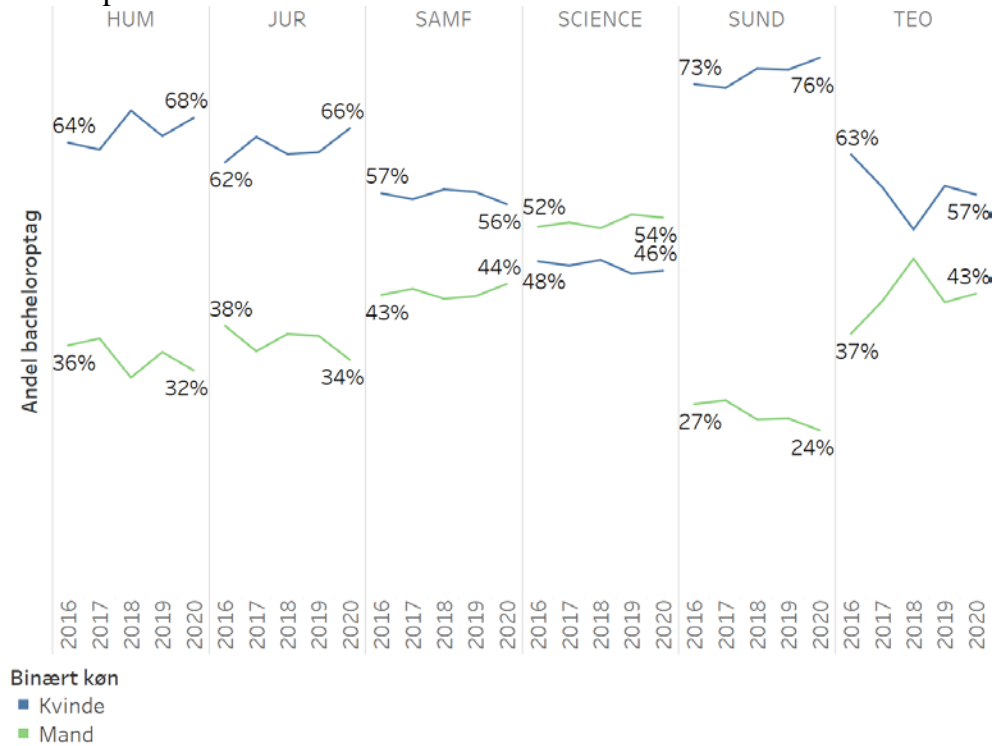
Køn er en betydelig faktor i den politiske debat bl.a. i forhold til at få den samlede talentmasse i spil. Analysen belyser blandt andet forskelle og mønstre i bacheloroptaget ift. køn.

Analysens fokus er på studerende der er optaget (dvs. ikke på ansøgningsmønstre).

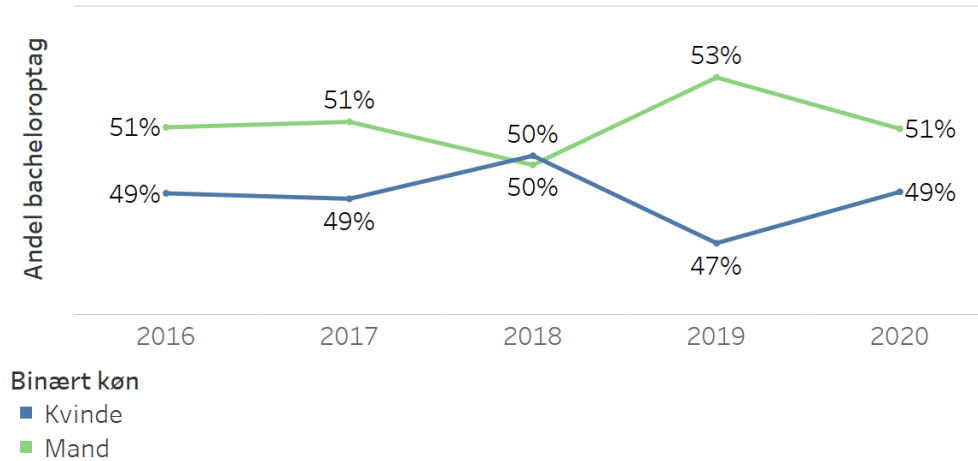
Figur 3.1: Andelen af hhv. mænd og kvinder i KU's bacheloroptag, 2016-20.

Figur 3.2 Andelen af hhv. mænd og kvinder i KU's bacheloroptyag, 2016-20, fordelt på fakulteter

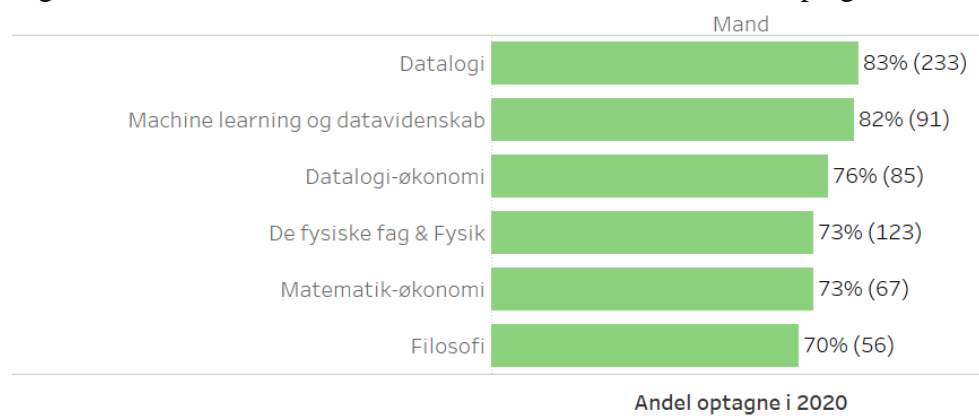

Figur 3.3 Andelen af hhv. mænd og kvinder i KU's bacheloroptyag på STEM-uddannelser, 2016-20.

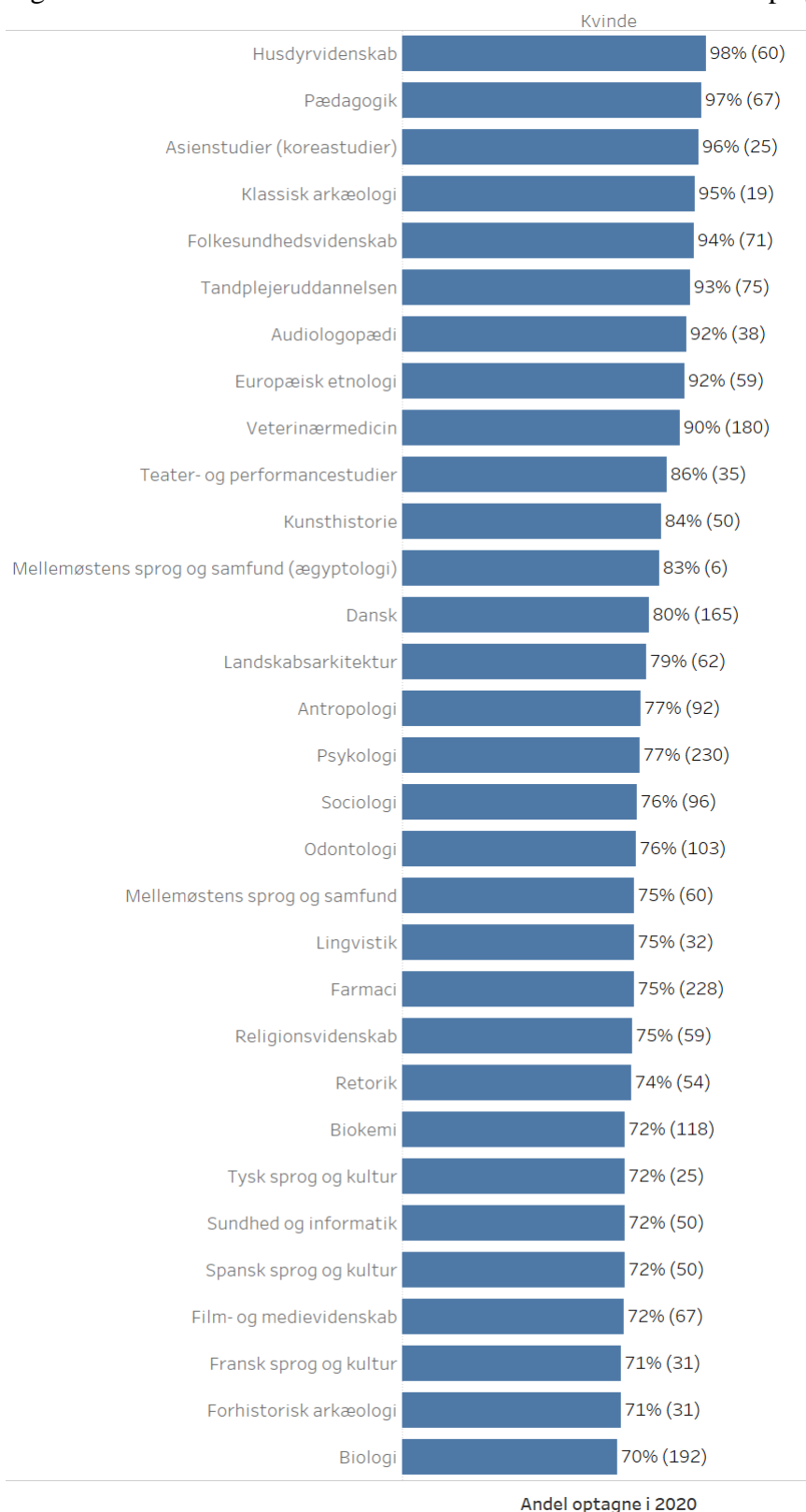

Figur 3.4 Uddannelser med mere end 70 % mænd i bacheloroptaget 2020

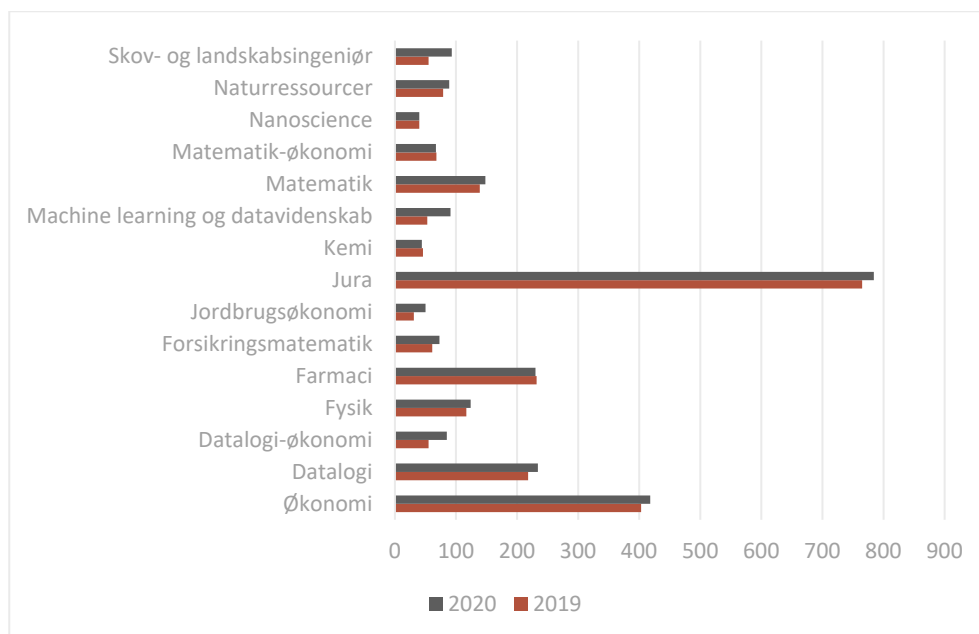
Note: I parentes fremgår det hvor mange der totalt er optaget på bacheloruddannelsen i 2020.

Figur 3.5: Uddannelser med mere end 70 % kvinder i bacheloroptaget 2020

Note: I parentes fremgår det hvor mange der totalt er optaget på bacheloruddannelsen i 2020. Bemærk at enkelte af uddannelserne er meget små.

Figur 3.6: Optag i 2019 og 2020 på BA-uddannelser som indgår i aftalen om ekstra pladser pga. covid-19

Note: Optag per 1. oktober 2019 og 2020. Udover ovenstående uddannelser øgede KU også kapaciteten på den nye BA-uddannelse i Medicinalkemi fra de planlagte 50 pladser til i alt 67 pladser. I 2021 har KU givet tilsagn om at øge kapaciteten med 20 pladser på BA i molekylær biomedicin.

Bemærkninger og analyse - Optag

Bacheloroptag og binært køn

Kønsfordelingen på KU har ligget meget stabilt gennem de seneste 5 år, med ca. 60 % kvinder og 40 % mænd, jf. figur 3.1. Det spejler de fordelinger der er i ansøgerpuljen, hvor der dog er en tendens til, at en marginalt større andel af førsteprioritetsansøgere er kvinder, ift. fordelingen i dem der kommer ind på bacheloruddannelserne.

Figur 3.2 viser, at fordelingen dækker over en ganske betydelig forskel på fakulteterne, hvor SCIENCE som det eneste fakultet har en overvægt af mænd. Differencen mellem kønnene er størst på SUND, tæt efterfulgt af HUM og JUR. På SUND er godt 3 ud af 4 nye bachelorstuderende kvinder, og tendensen er stigende. Det kan bl.a. skyldes, at der er meget høje adgangsgennemsnit på mange sundhedsfaglige uddannelser. Dog er der også langt flere kvindelige førsteprioritetsansøgere på SUND, og optaget afspejler ansøgningspuljen. Det lader dermed ikke til, at der er forholdsmæssigt flere mænd der afvises på SUND, end kvinder. Det er til gengæld tilfældet på SAMF, hvor der er en væsentlig større andel kvindelige førsteprioritetsansøgere end det afspejles i optaget. Dermed synes der på SAMF, at være en skævhed mellem ansøgningspuljen og optaget.

Der har de senere år været fokus på, at der skal optages flere kvinder på science, technology, engineering og mathematics uddannelserne (STEM). På KU er fordelingen af mænd og kvinder stort set ligelig på STEM-uddannelserne jf. figur 3.3. Dette dækker dog over væsentlige forskelle mellem de enkelte STEM-uddannelser. På nationalt plan var kun ca 1/3 af de optagne på STEM-uddannelser i 2020 kvinder.

Fordelingen af mænd og kvinder er særlig skæv på nogle bacheloruddannelser. Figur 3.4 og 3.5 viser uddannelser, hvor der i bacheloroptaget 2020 er mere end 70 % enten mænd eller kvinder. Der er væsentlig flere uddannelser med mere end 70 % kvinder i bacheloroptaget, end mænd. I langt de fleste tilfælde afspejler den skæve fordeling mellem kønnene ansøgerpuljen. Det tyder på, at den ulige fordeling ikke udelukkende skyldes optagelsessystemet, men også rekruttering og forskelle i kønnenes interesse i at søge nogle uddannelser. Analysen beskæftiger sig ikke med, hvordan interesseforskelle mellem køn er opstået.

Ekstra pladser

I juni 2020 indgik regeringen en aftale med Folketingets øvrige partier om 5.000 ekstra studiepladser for at imødekomme den forventede stigning i ansøgere til de videregående uddannelser pga. covid-19. Forhøjelsen måtte kun finde sted på uddannelser, der ikke er dimensionerede, og hvor mere end 50 % af dimittenderne er i privat beskæftigelse. Det er derfor en begrænset del af KU's uddannelser, det var relevant at øge kapaciteten på, og ud af denne liste er der en række uddannelser, hvor der traditionelt ikke er ansøgere nok til at fylde alle studiepladserne. KU bød forud for optag 2020 ind med 236 ekstra pladser fordelt på 216 ekstra pladser i 2020 og yderligere 20 ekstra pladser i 2021. KU har i 2020 optaget 208 flere studerende end i 2019 på de uddannelser der var berørt af aftalen jf. figur 3.6. Derudover kommer et højere optag end oprindeligt planlagt på den nye bacheloruddannelse i Medicinalkemi, som også forventes at falde inden for aftalen, samt 20 ekstra pladser i 2021 på Molekylær Biomedicin.

Med oprettelsen af de ekstra pladser følger et økonomisk særtilskud, som er afhængigt af både antal oprettede pladser og optag. KU forventer, at særtilskuddet til KU bliver op til 7 mio. kr., og derudover kommer de øgede STÅ-indtægter, som det øgede optag vil medføre.

Fokus på STEM-uddannelser

Ultimo 2019 meddelte Uddannelses- og Forskningsministeriet, at der politisk er prioriteret midler til kapacitetsopbygning og øget optag på STEM-uddannelser i perioden 2019-22. Midlerne er såkaldte 'ikke-anvendte' midler fra resultattilskuddet i bevillingssystemet (jf. appendiks om bevillingssystem).

KU får i perioden 2019-22 10,5 mio. kr. i alt til at øge optaget på ikke-dimensionerede STEM-uddannelser. Konkret fordeles midlerne på KU mellem SUND og SCIENCE, som er de eneste fakulteter der udbyder STEM-uddannelser på KU.

SIDE 13 AF 13

Aftalen om ekstra pladser pga. covid-19 samt aftalen om ekstra midler til STEM-uddannelser, har ført til et øget bacheloroptyag i 2020, hvoraf hovedparten er på netop STEM-uddannelser.